

Bjerre: Jeg vil blot bemærke, at det, jeg lagde Bægt paa, var ikke, at Forstanderen vedblev at være Sognepræst samtidig med, at han var Seminarieforstander, men at han var Præst, naar han blev det, at man valgte blandt Præster, og at han altsaa havde den Livserfaring og Ansvarfølelse som Kristen, som man kan have som Præst og kun kan have som Præst paa sit Vis, det er en Garanti, som ligger deri. Han kan selvfølgelig være en ligesaa god Kristen, fordi han ikke er Præst, enhver Stand har jo Følelsen af sit Ansvar; men det, jeg især lagde Bægt paa, var, at man havde den Garanti, at det var en Mand, som havde Lyft og Kald i den Retning. Hvad det andet angaar, at det kan være vanskeligt at forbinde begge Virksomheder ved Siden af hinanden, lægger jeg ikke saa megen Bægt derpaa, men kan slutte mig til, hvad der nys blev sagt; jeg tror, at de kunne forbindes. En Kapellan kan jo besøge en Del af de Skriverier, der angaa Seminariegerningen, saa at det fuldstændig kan gaa op mod den Smule Præstgerning. Forstanderen har behov at beholde, og som indskrænker sig til efter Lyft og Vejlighed at aflægge Vidnesbyrd i Guds Hus en Gang imellem, hvad der ikke kan bortdrage hans Kræfter fra Seminariegerningen, og som kan have stor Betydning, idet Seminarieeleverne kunne se ham som Ordets Forthuder, og han derved faar Vejlighed til at faa paavirkende Indflydelse paa dem, og det ogsaa kan have Betydning for ham, at han i den Stilling aflægger Vidnesbyrd for Menigheden. Der kan være forskellige Meninger derom; men efter den højtærede Ministers Erklæring er jeg tilbøjelig til at tage Loven, som den er og være glad ved den som et Fremstridt.

Th. Nielsen: Jeg vil blot gøre den korte Bemærkning, at der ogsaa følger andre Ulemper af, at den paagældende Seminarieforstander tillige er Sognepræst, f. Eks. den, at han som Sognepræst er tilbøjelig til at flytte, og og det betragter jeg som meget uheldigt, at der hyppig sker Skifte. Man ser paa Nanum Seminarium, der er skiftet meget ofte, men der kan ogsaa være Tilfælde ved andre Seminarier, f. Eks. i Fyn, hvor i en længere Aarrække en og samme Mand har været baade Præst og Forstander; men jeg kan ikke andet end fastholde, at det er nu bedst, naar en Mand vfrer sig fuldstændig for en og samme Gerning, og det at være Forstander ved en Anstalt, som har til Formaal at uddanne Lærere og hjælpe dem til at blive saa dygtige som muligt, er

en Gerning, som er saa vigtig, at den fordrer en Mands fulde Kraft.

Det. Hansen: Jeg skal ikke blande mig videre i denne Diskussion, jeg ønsker blot at konstatere det karakteristiske, som ligger i, at naar der er Tale om Skoler i Danmark, saa skulle vi altid have Præst og Kirke med. De ærede Lærere, som have talt i Aften, have ment, at det at være Pædagog ikke var Betingelsen for at uddanne Skolelærere, men at det at være Præst var den egentlige vigtige Betingelse. I andre civiliserede Lande, f. Eks. Frankrig, lader man ikke den katolske Kirke indblande sig i Undervisningen, og i Nordamerika ere Skole og Kirke skilte fra hinanden; men her hjemme er der Enighed om fra forskellig Side at gaa ud fra som en given Ting, at Skoleundervisning her i Danmark skal ledes væsentlig af Præst og Kirke; det er et Udslag af Klerikalisme, som er ganske interessant.

Ethyr: Jeg vil i Anledning af de Udtalelser, som vi nu hørte, sige, at naturligvis skal Læreren være Pædagog, og naar jeg talte om, at det var en Overtro, man har med Hensyn til Pædagogikken, var det ikke den praktiske Pædagogik, jeg talte om. Det var den Bægt, som lægges paa Pædagogikken som Eksamenfag for vordende Lærere. Jeg mener, at man bliver den bedste Pædagog gennem praktisk Skolegerning. Det andet, den teoretiske Pædagogik, kan være et Hjælpemiddel, som skal tages med. Det gælder derom som om al anden teoretisk Undervisning til en praktisk Gerning, at den kan være en Genvej, at den kan spare noget Arbejde; den kan hjælpe en lille Smule, men den kan ikke alene gøre Folk dygtige til, hvad de have at gøre. Ved Undervisning i Homiletik kan der faas Vejledning til at prædike, men Folk blive ikke dygtige Prædikanter, fordi de kunne Homiletik, og ved Undervisning i Pædagogik kunne Folk faa Vejledning til at blive Lærere, men det er en Overtro, at man kan gøre Folk til Lærere blot ved at lære dem Pædagogik. Det er noget ganske andet. Jeg kunde ikke falde paa at sige, at Lærerne ikke skulde være Pædagoger. Med Hensyn til de andre Udtalelser, som fremkom fra det ærede 5te Medlem for 1ste Kred (Det. Hansen), er det mig klart, at han og jeg staa paa saa forskellige Standpunkter, at det ikke vilde kunne nytte noget, at vi forhandlede om denne Sag. Naar det ærede Medlem henviste til Frankrig og til Undervisningen der, vil jeg sige, at Forholdene der ere af den